

Artificiell intelligens - möjligheter och praktisk nytta

Linda Cusumano, Verksamhetsutveckling NCC Building SE
PhD - AI-drivna och databaserad analysmetoder i anbudsskedet

01

AI-områden

02

AI & Lean

03

Framtids-
spaningar

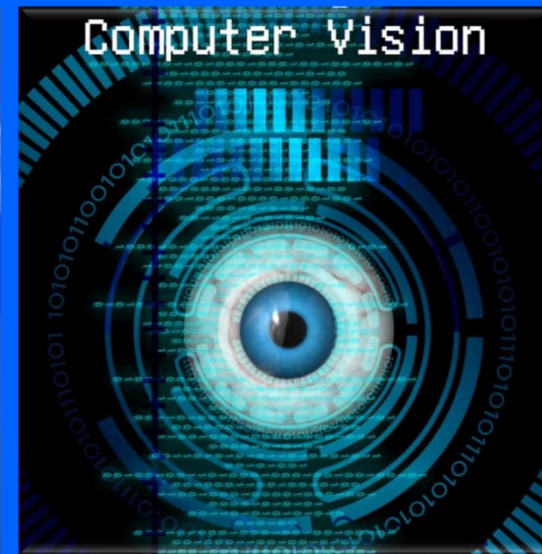
AI-områden

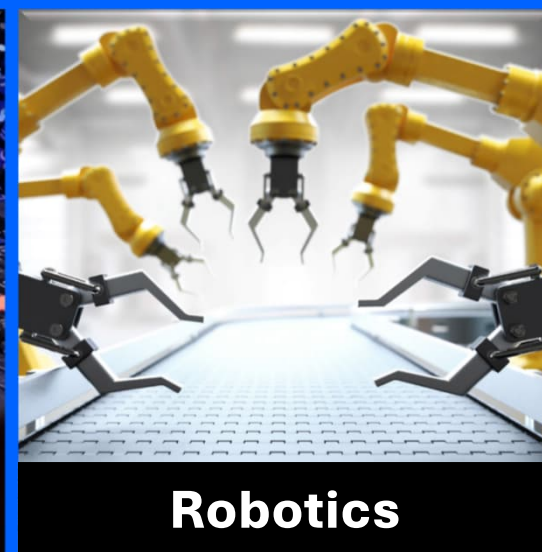
**MACHINE
LEARNING**

Computer Vision

Audio

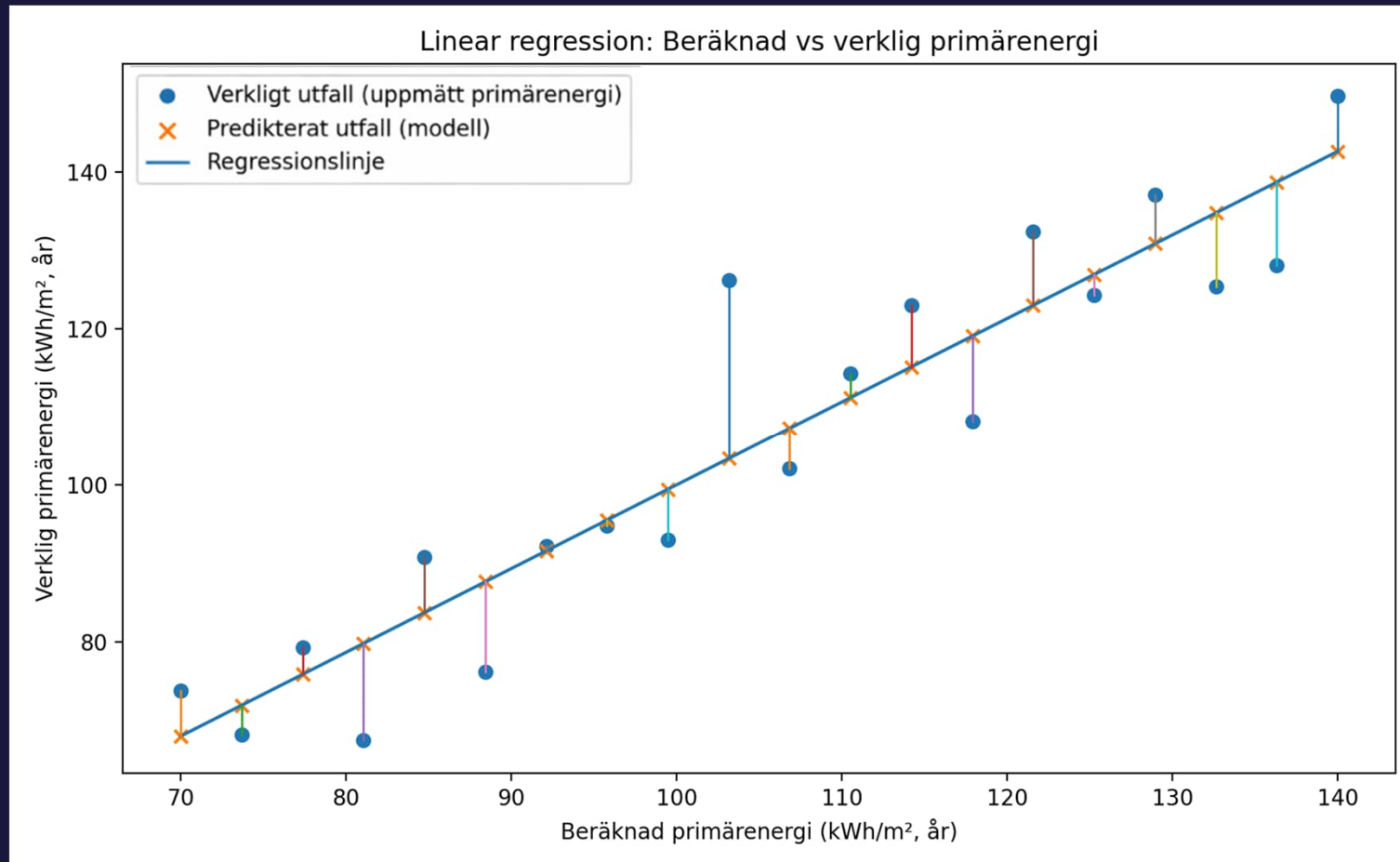
Robotics

Vad är ML?

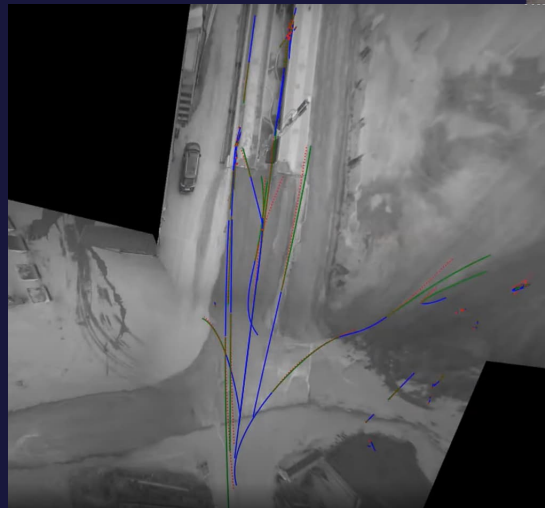
- ◆ Att lära av data istället för att programmera regler.
- ◆ Lär från tidigare projektdata och försöker förutsäga utfall i nya projekt
- ◆ Identifierar mönster
- ◆ Förbättras av mer data
- ◆ Tre huvudsakliga inlärningsformer
  - Supervised learning (80-90%)
  - Unsupervised learning
  - Reinforced learning

ML: Supervised Learning

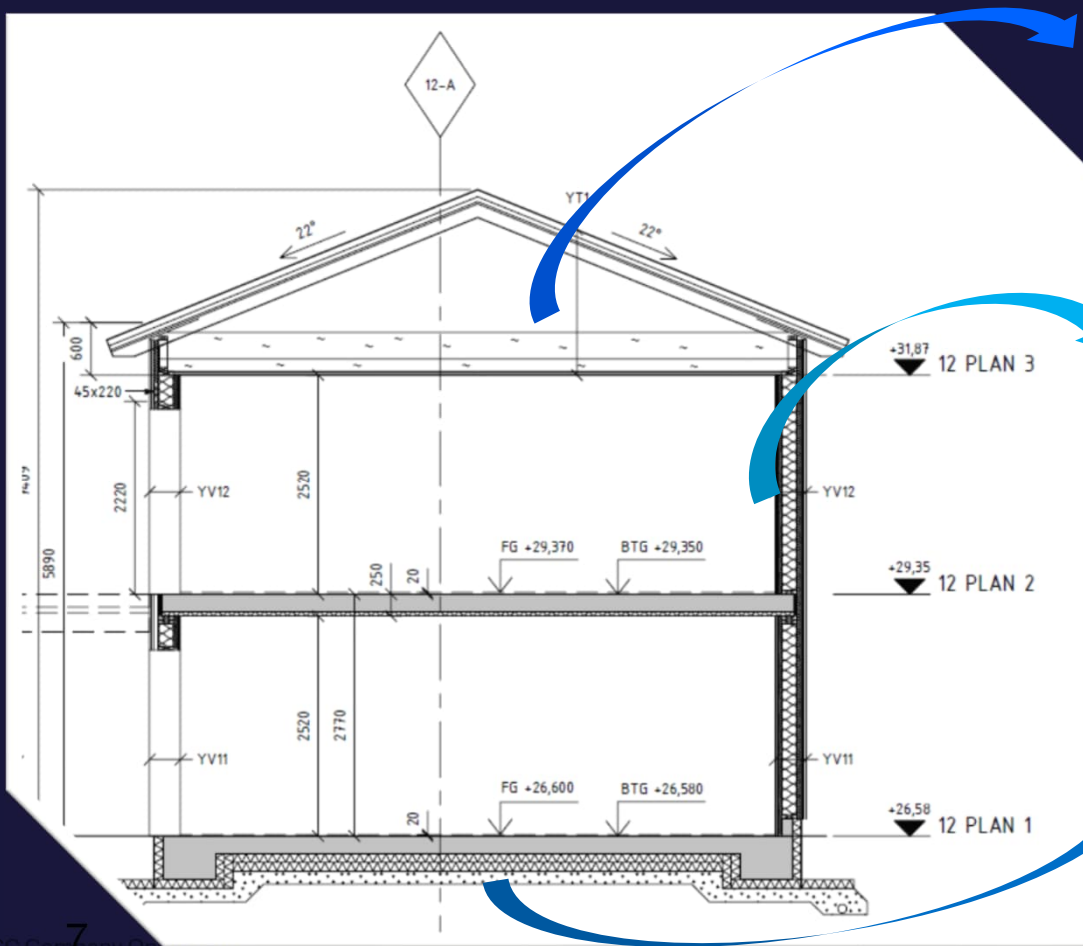

Riskminimering vid krossning

- ◆ AI-sensorer identifierar fordon, hastigheter, fotgängare, etc.
- ◆ Förutspår risker

AI-genererade egenkontroller

Kallvind!

Kontrollera att ångspärr finns i vindsbjälklaget

Träregelvägg!

Dubbla ångspärrar får ej förekomma vid våtrum

Platta på mark!

Föreskriven marklutning FRÅN hus ska vara minst 1:20

Förbättrad säkerhet på byggarbetsplats

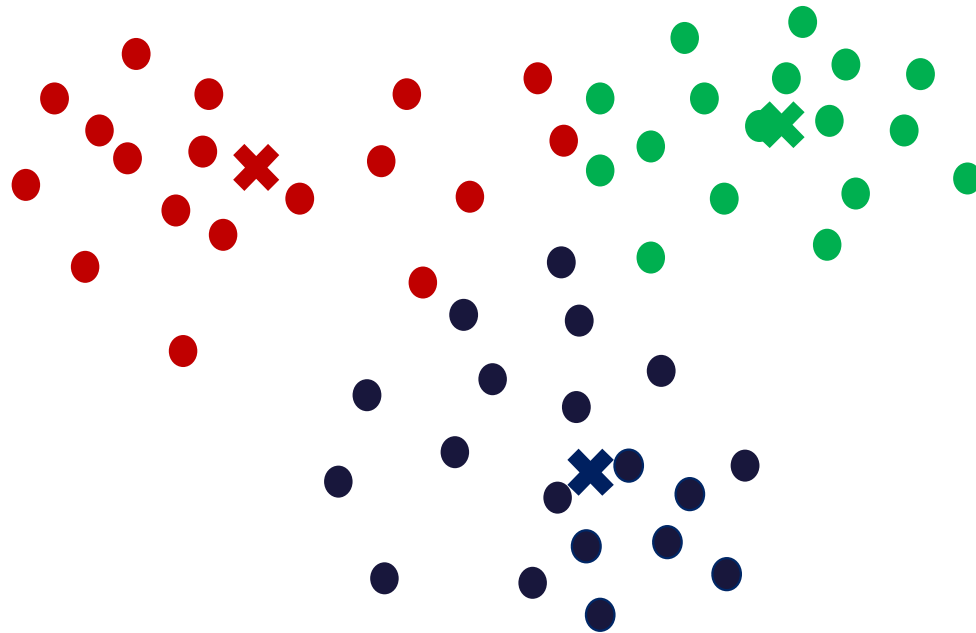

- ◆ Smarta västar med sensorteknik för övervakning av fall och rörelse
- ◆ Bluetooth-anslutning som skickar data till mobilapp
- ◆ AI-styrning för att minimera falsklarm

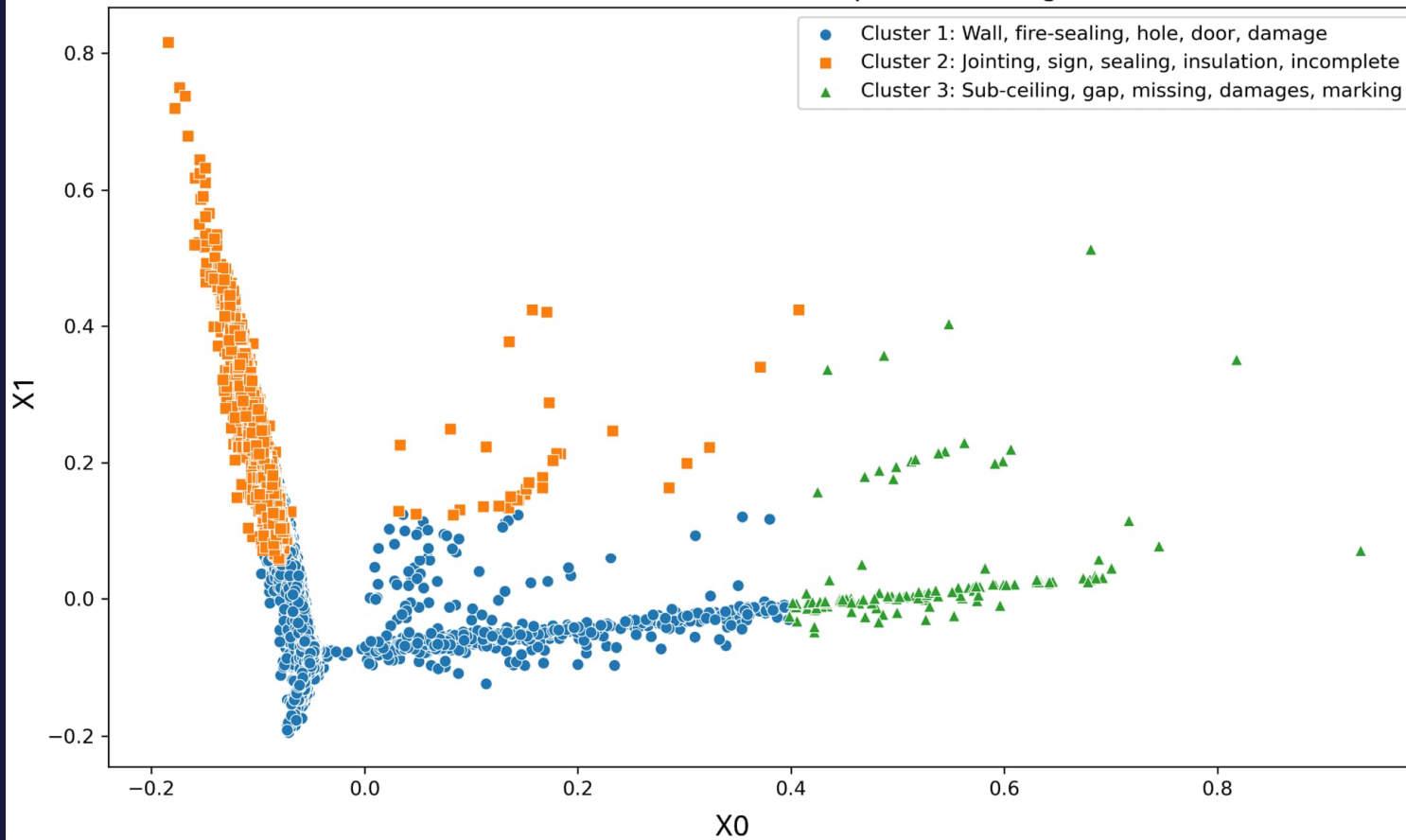
ML: unsupervised learning

K-means

Produktionsproblemanalys i sjukhusprojekt

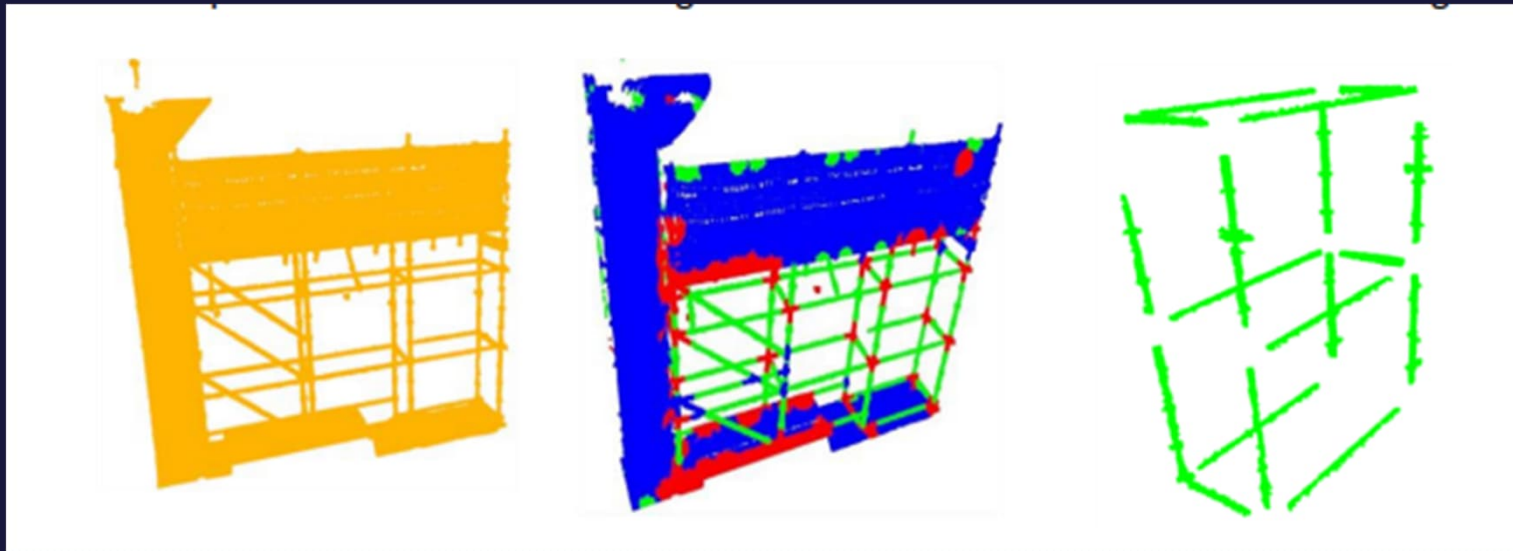
TF-IDF + KMeans Dalux Hospital clustering

Byggställningsanalys med LiDAR & DBSCAN

LiDAR = Light Detection And Ranging

DBSCAN = Density-Based Spatial Clustering of Applications with Noise

ML: reinforced learning

- ◆ Modellen lär sig fatta beslut genom att prova olika handlingar och få belöning eller bestraffning beroende på resultat.

BIP AI för VVS i tidiga skeden

- ◆ Nyttjar A-modell för AI-optimering av dragning av installationer.
- ◆ Maskininlärning – reinforced learning

<p>Ventilation</p> <p>13750 l/s</p> <p>Resultat är baserat på statistik och ska inte ses som en korrekt beräkning</p>	<p>Tappkallvatten</p> <p>30 l/s</p> <p>Resultat är baserat på statistik och ska inte ses som en korrekt beräkning</p>	<p>Tappvarmvatten</p> <p>23 l/s</p> <p>Resultat är baserat på statistik och ska inte ses som en korrekt beräkning</p>
<p>Visa resultat</p>		

Råa mängder

Våning	Normflöde	Sannolikt flöde	Längd på rör	Rördimension	Hastighet
Plan 02 - före avstick	11	0.46067916472867165	3	22	1.4663873249202724
Plan 02 - efter avstick	7	0.40064177446878757	0.64000000000000006	22	1.275282376316317
Plan 03 - före avstick	7	0.40064177446878757	3	22	1.275282376316317
Plan 03 - efter avstick	5	0.37061874342087037	0.470000000000000064	22	1.1797161003587677
Plan 04 - före avstick	5	0.37061874342087037	3	22	1.1797161003587677

Vad är Computer Vision?

- ◆ Computer vision gör det möjligt för datorer att automatiskt analysera och förstå visuella data, såsom bilder och video, för att identifiera objekt, aktiviteter och avvikelser.
- ◆ YOLO state-of-the-art, neuralt nätverk

Hund=1

Person=0

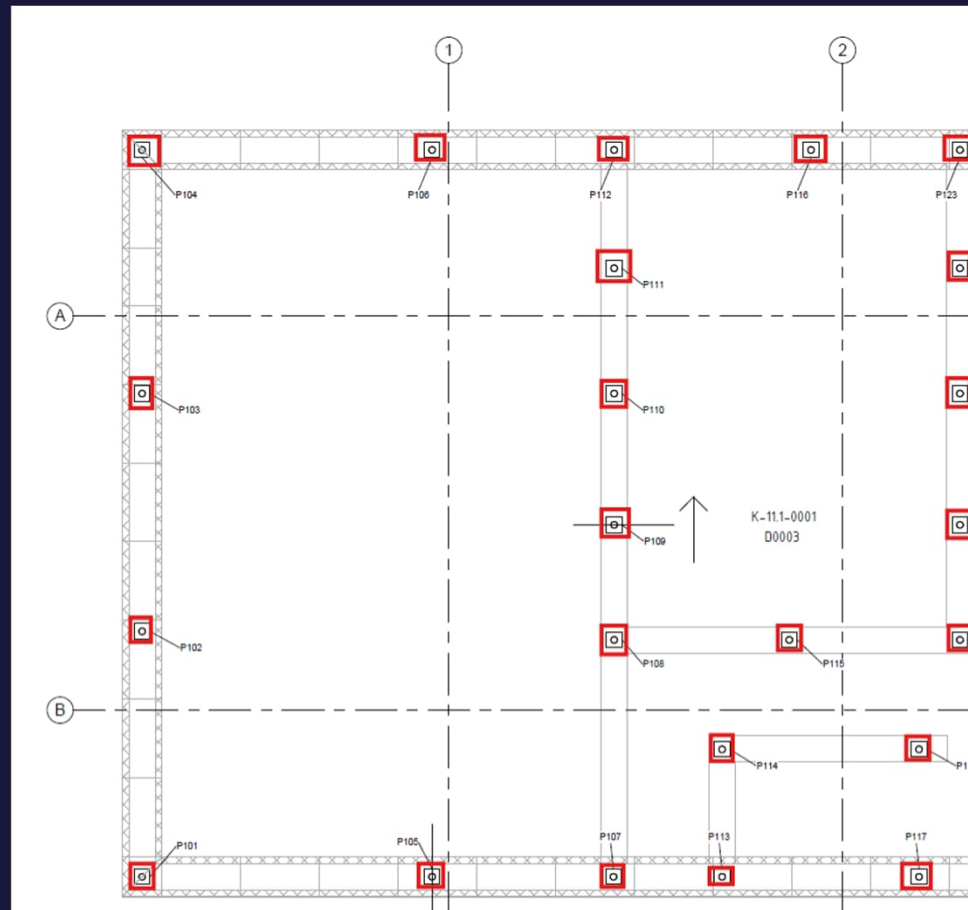
Bounding box - Både klassificering och lokalisering

Kamera-
övervakning

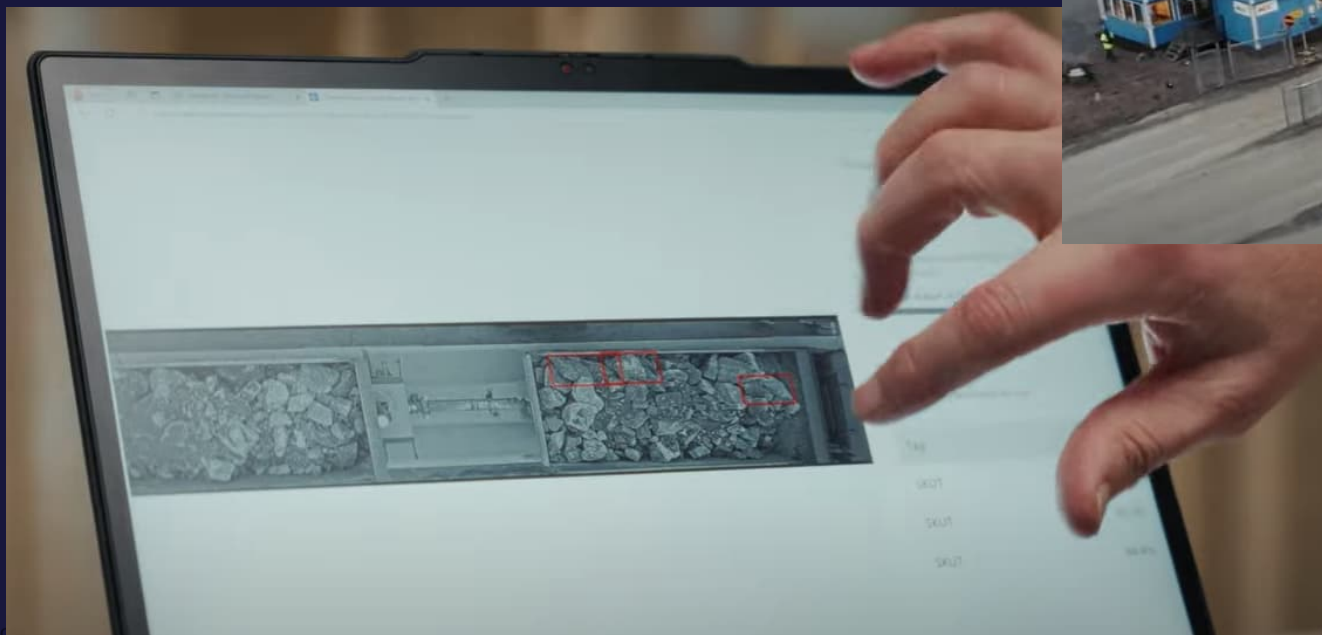

Mängtagning från ritning

Från sten till data

- ◆ Kamera på krossen fotograferar lasten
- ◆ Fraktionsbedömning och riskbedömning av blockförekomst

AI-kontroll av skyddsutrustning

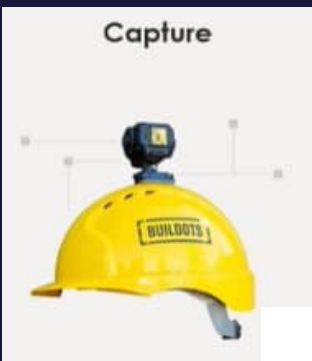
- ◆ Bildanalys – objektidentifiering
- ◆ Varselkläder
- ◆ Skyddsglasögon
- ◆ hjälm med knäppt hakrem

Realtidsuppföljning

Capture

Process

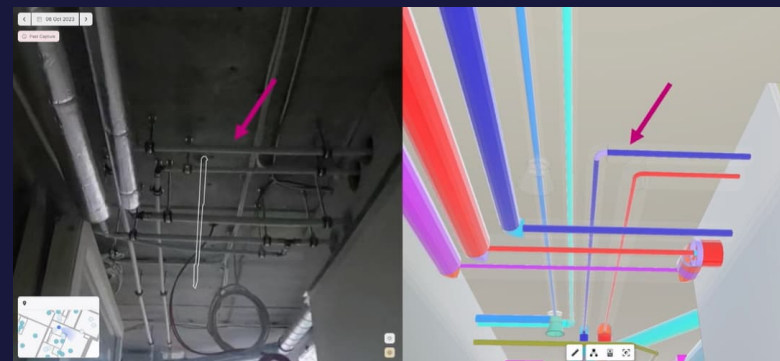

BIM

Schedule

Control

Självkörande fordon

Pålkranar

Lastbilar

Grävmaskiner

Vad är NLP?

- ◆ Datorer lär sig förstå, tolka, och arbeta med mänskligt språk.
- ◆ Large Language Models
- ◆ Förträning på enorma mängder data
- ◆ Transformersmodeller
  - Läser hela meningar
  - Attention – vilka ord bör få mest uppmärksamhet och hur hänger orden ihop
- ◆ Transfer learning

Lean Forum Bygg är den [redacted] inspiratören inom Lean i svenskt samhällsbyggande.

 ChatGPT

 Claude

 Gemini

Anbudsstöd

ReBid: Upphandlingsbevakning, dokumentanalys & matchning

Brickanta: Kravanalys, riskhantering, ompaketering & chatfunktion

Matchade Anbud

Jag vill notifieras via epost vid matchning

Gäller vid angivet tröskelvärde nedan

Aktuellt tröskelvärde: 75 - 100%

75%

Brickanta

MS Demobolaget > Hälarna Förskola Nybyggnad > Arbetsyta > Arbetsfaserna, analys och moment

Arbetsfaserna, analys och moment

Spåret 15:23:15

Marknadsdilog / Informationsinhämtning 2025-10-01

Preliminär Due Diligence (mark. plan, exploatering) 2025-11-15

Indikativ prissättning / budstrategi 2025-12-15

Budläggning

Förhållig exploaterings genomförande

Miljökonsekvensbedömning (MKB)

Behov av miljöbedömning enligt PBL/MB

Underlag:

- Detalplan saknas i projektmappen
- Ingen miljökonsekvensbeskrivning (MKB) identifierad
- Ingen hänvisning till strategisk miljöbedömning i planhandlingar

Bedömning:

- Det går inte att verifiera om detalplanen har genomgått strategisk miljöbedömning enligt 6 kap. Miljöbalken.
- Det är oklart om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan (BMP).
- Avsaknad av MKB-status innebär risk för:
  - fördröjt bygglov
  - kompletteringskrav från myndighet
  - överklagande och tidsförskjutning

Vilka SKA-krav rör oss och skiljer sig från gamla projekt?

Bra och viktig fråga. Nedan är en **beslutsorienterad genomgång av vilka SKA-krav som faktiskt rör projektet och som skiljer sig från "äldre/klassiska" projekt**, med fokus på totalentreprenad, upphandling och genomförandesisk.

Jag har sorterat dem efter vad som är nytt, skärpt eller ofta missas – inte sådant som "alltid funnits".

Executive summary - SKA-krav som sticker ut

SKA-krav som skiljer detta projekt från äldre projekt:

Skriv ditt meddelande...

Upphandlingar

Hantera och övervaka alla upphandlingar på ett ställe

Lägg till flera upphandlingar | Lägg till ny upphandling

Stad	Deadline	Beställare	Estimerat värde	Matchning	Resultat
Ramantal 2026 - Mark VA ledningar Gagnef, Leksand, Fällsjö, Värmdö	2025-11-18	Dala Vatten och Avfall AB	120 000 000 SEK	Matchad	88%
Ramantal konsulttjänster - Område 7, Byggnadskonstruktion	2025-09-26	Kronabostäder AB	Uppgift saknas	Matchad	87%
Rivning inom Prygglåden 11 och 133	2025-09-11	NORRÖPPINGS KOMMUN	3 200 000 SEK	Matchad	86%
Upphandling av Huvudentreprenör för delentreprenad Bygg - Norrøng AB	2025-09-07	Norrøng AB	Uppgift saknas	Matchad	86%
Intagoledding Vita samur Mellareds kommun	2025-09-07	Mellareds kommun	14 800 000 SEK	Matchad	86%

Knowledge Management

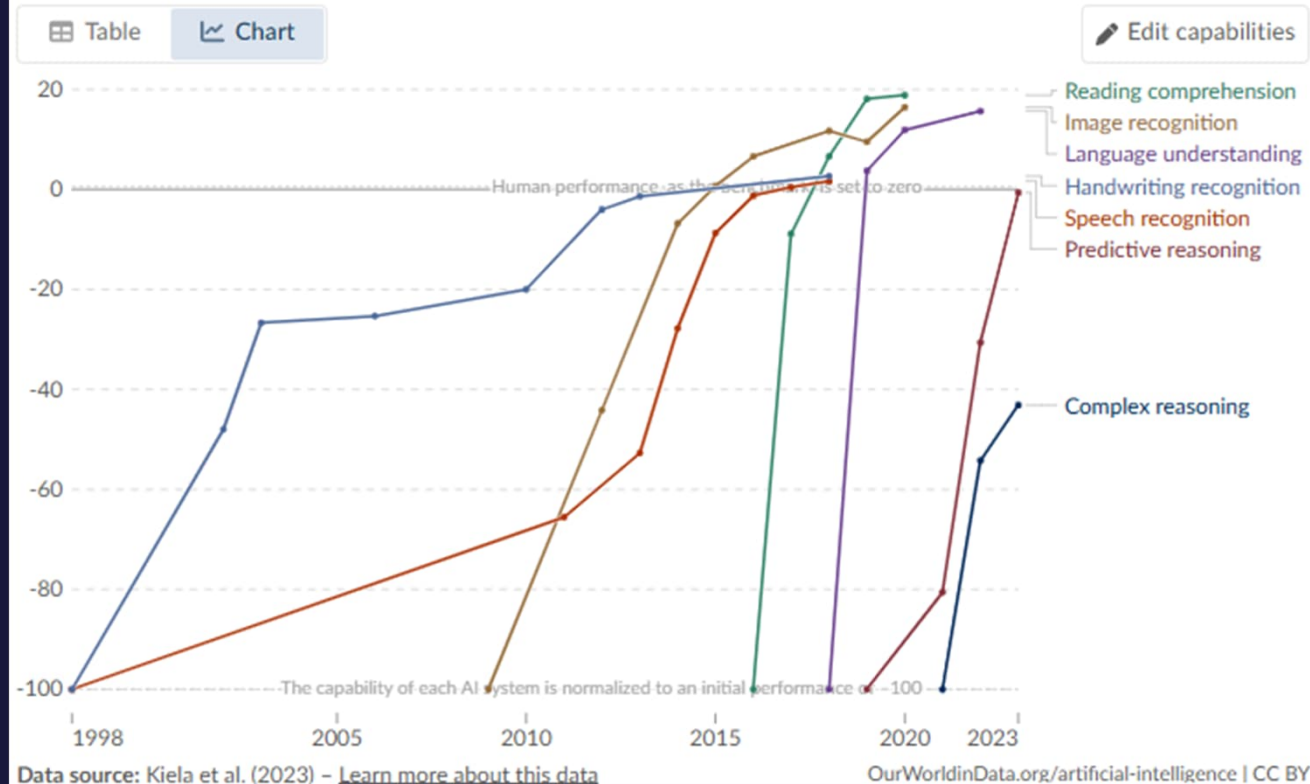

- ◆ Analysera textdokument och göra sammanfattningar
- ◆ Granska ritningar och göra ritningsförteckningar
- ◆ Automatisera kontrollplaner och checklistor
- ◆ Inte jättebra på komplexa resonemang....

Test scores of AI systems on various capabilities relative to human performance

Our World in Data

Within each domain, the initial performance of the AI is set to -100. Human performance is used as a baseline, set to zero. When the AI's performance crosses the zero line, it scored more points than humans.

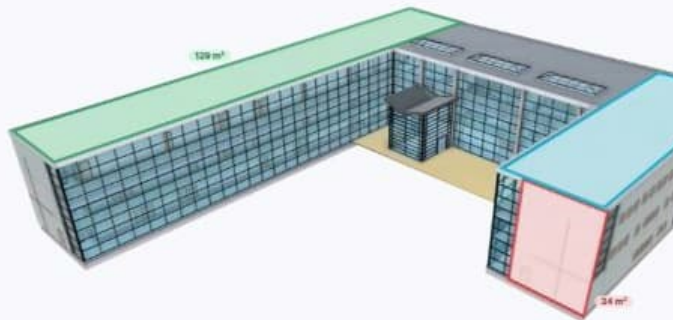
BIM & LLM

SPARKEL

SWAPP

CHAT WITH YOUR BIM MODEL

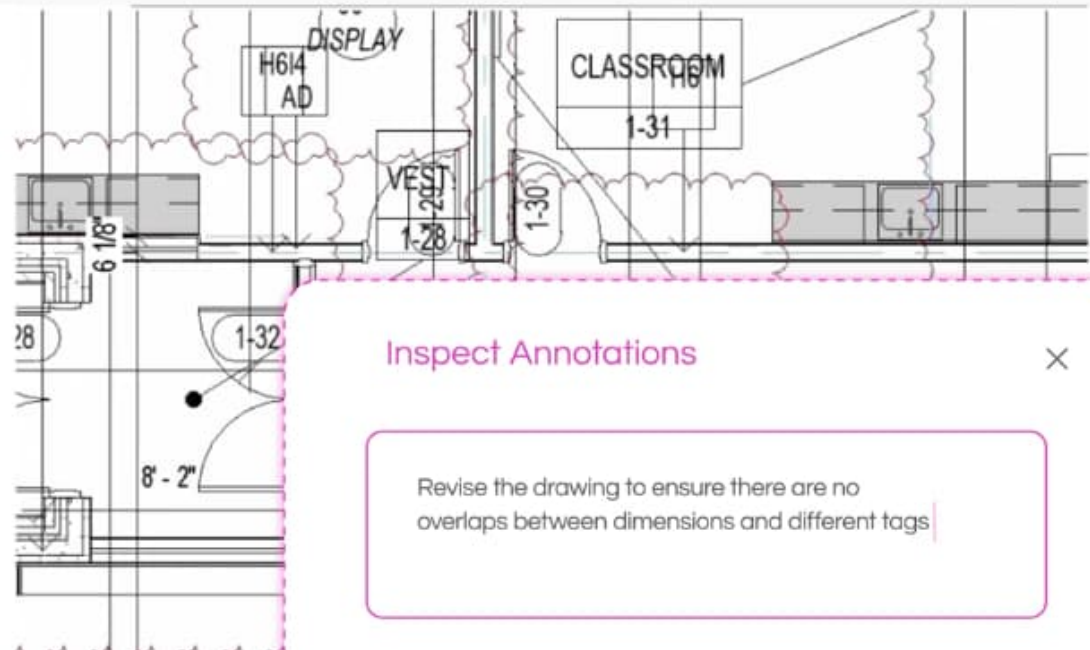
What are you looking for?

All Items	Net Area	Gross Area	Color	Comments
1 Walls	223	31	Blue	0/ 42
2 Windows	223	122	Green	0/ 43
3 Point 1	36	83	Yellow	0/ 15

Mechanical/ITC
Structural/IN

Shapes

- Line 1
- Line 2
- Polygon 1
- Point 1

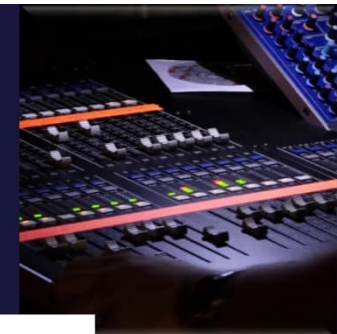

Inspect Annotations

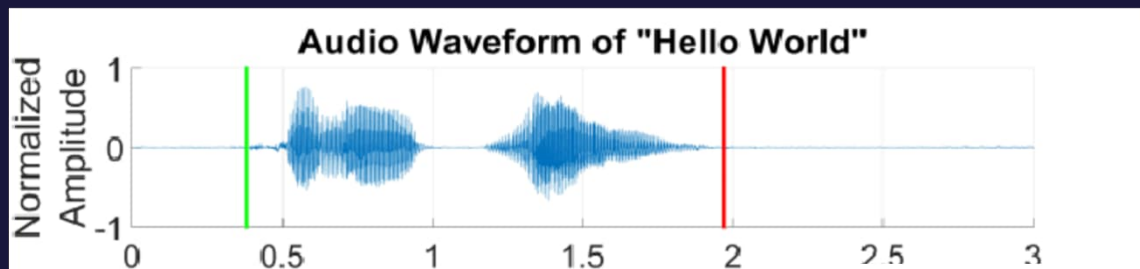
Revise the drawing to ensure there are no overlaps between dimensions and different tags

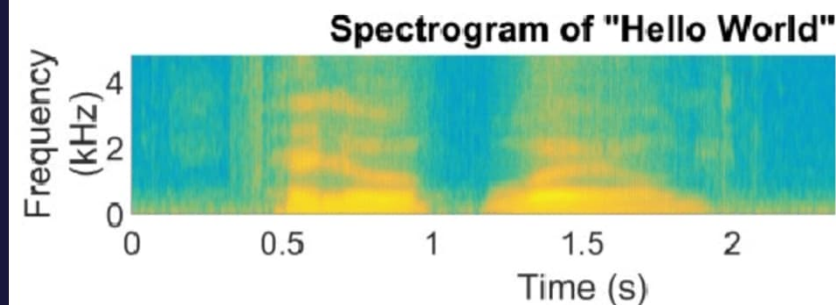
Vad är Audio?

- ◆ AI-modeller som analyserar och skapar ljud, tal och musik
- ◆ Sekventiell (tidsberoende) data

(a)

NYHETER
13 JANUARI 2026

ETTA PÅ SPOTIFY – MEN INGEN PLATS PÅ SVERIGETOPPLISTAN

För första gången toppar en AI-skapad låt Spotifys svenska topplista. Nu har också personerna bakom artistprofilen "Jacob" offentliggjorts. Men på den officiella svenska topplistan finns låten inte med.

MI:s Daniel Johansson uppmärksammade [i mitten av december](#)

att en av de då tio mest lyssnade låtarna på Spotify i Sverige verkar vara AI-generad – *Jag vet du är inte min* med *Jacob*.

Efter att julmusiken så lämnade topplistorna i början av januari klättrade låten snabbt upp på Spotifys förstaplats – något som ofta medför en hög placering även på den officiella svenska topplistan – **Sverigetopplistan**. Men inte denna gång.

JONAS BONNIER

Jag känner mig blåst av Jacobs hit

Publicerad 30 dec 2025 kl 10.21
Uppdaterad kl 12.41

Jonas Bonnier skriver om musikens framtid.

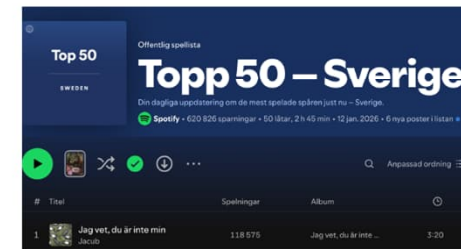

Topplistorna fylls av AI-musik –

tsen

2025

te ensam. På Spotifys lista r, visar SVT:s genomgång. eamingtjänsterna senaste ap på KTH.

Uppföljning av framdrift

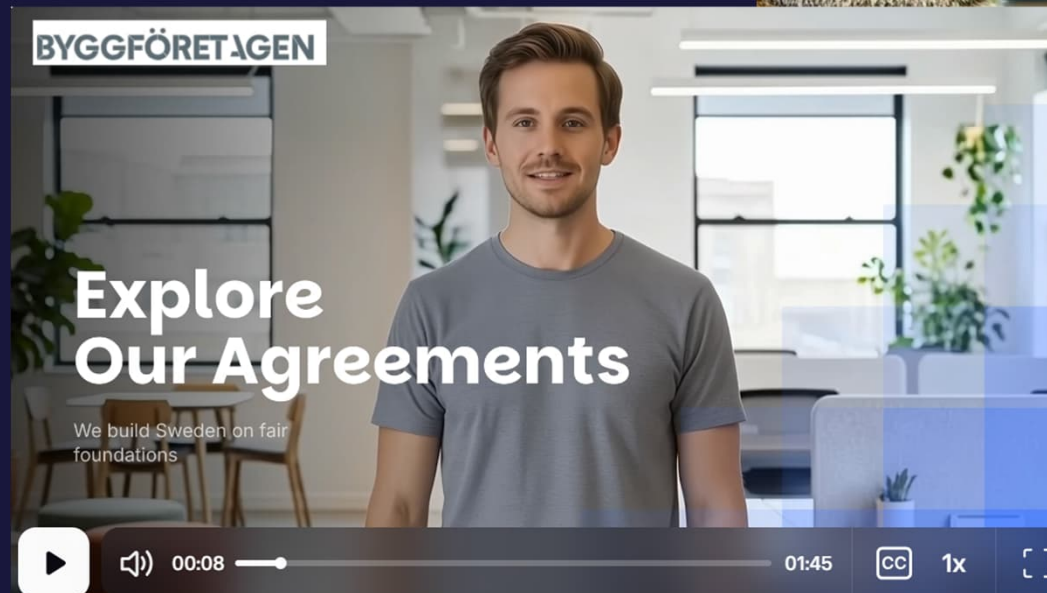
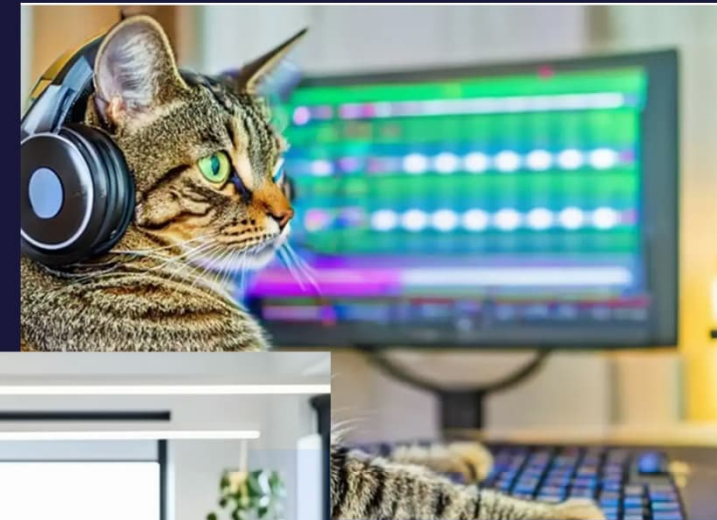

Mätning av tidsåtgång för svetsning, stålmontage, gipsning etc.

Morohashi *et al.* 2025

Ljudtillämpningar inom bygg

- ◆ Transkriberingar av möten och samtal
- ◆ Dokumentera platsrundor och besiktningar
- ◆ Assistent för ritningsfrågor & instruktioner
- ◆ Informationsfilmer

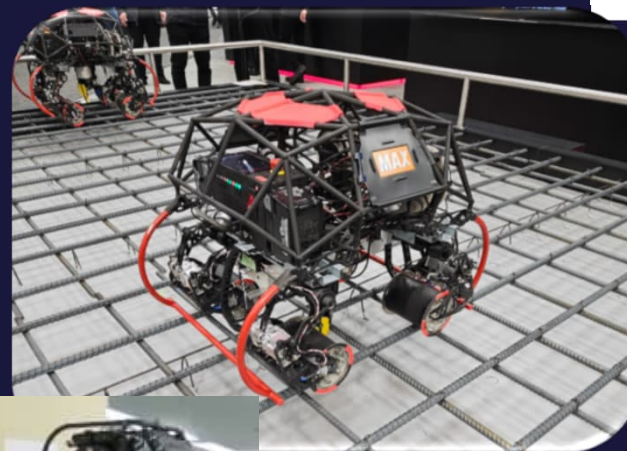
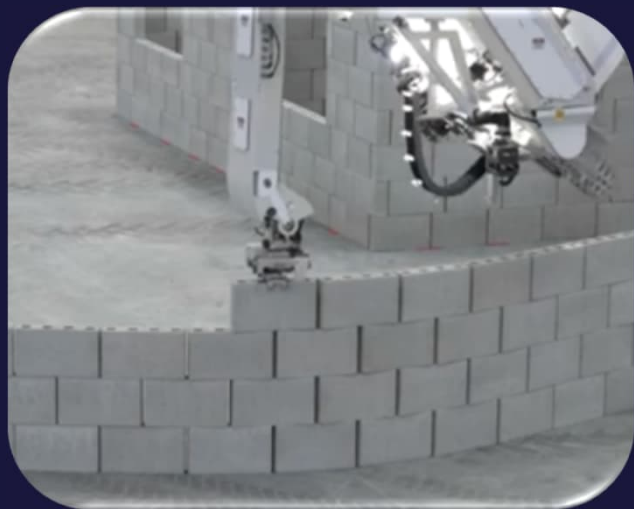
Vad är Robotics?

Physical AI

- ◆ AI kombineras med robotik för att skapa robotar som kan uppfatta, tänka, fatta beslut och agera mer självständigt
- ◆ Industrirobotar, självkörande fordon, etc.
- ◆ Istället för att robotarna agerar regelbaserat kan de tänka själva.

Robottillämpningar

Lean en fin grund för AI

- ◆ Standardiserade processer ger standardiserad & jämförbar data
- ◆ Leanprocesser hjälper AI att identifiera avvikelser
- ◆ Data som stöd i Leanprocessen – flaskhalsar och repetitiva uppgifter
- ◆ AI stöd för processförbättringar – simuleringar innan implementering

AI & Lean

- ◆ Hur förändras synen på värde och slöseri när det inte är människor som utför arbetet?
- ◆ Toyota Research Institute & Boston Dynamics: Large Behavior Model
- ◆ Woven City

Framtidsspaningar

Vibe Coding

THE UNEXPECTED NEW TECH JOB: 'VIBE CODING CLEANUP SPECIALIST'

AI can write code, but ito can't think. Heers why the cleanup role is becoming essential.

ing Lovable

s by chatting with AI

- **Keir Finlow-Bates** 2e
Vibe code cleanup specialist
Eura, Satakunta, Finlande
- **Bill Vivino** 3e
Vibe Coding Cleanup Specialist | Swift Developer | iOS Developer | Software...
États-Unis
- **Rajesh Royal** 3e
Full-Stack MERN/MEAN Developer | Vibe coded cleanup expert | 8+ Yrs | Blockchain,...
Jaipur, Rajasthan, Inde
- **Miguel Mejia Leal** 3e
Senior Fullstack Developer | Vibe Code Cleanup Specialist | AI Implementer Engineer
Département Antioquia, Colombie

Gemini

